

Tom je opravil tudi zimsko ponovitev Cassinove smeri v severovzhodni steni Piz Badila. Foto: Nejc Pozvek

sta bila nekakšna pionirja alpskega sloga. Smer sta kot 22-letna fanta zmogla konec avgusta 1976, in to skoraj v enem dnevu. Lahka in hitra. Malo opreme sta imela tudi po zaslugi tega, da sta je veliko izgubila nekaj dni prej med plezanjem Severnega ozebnika v Druju, ko je Coltonu na koncu enega izmed raztežajev popustila zanka za opremo na pasu. Medtem ko Colton še živi in uživa v plezanju, pa je MacIntyre svojo herojsko alpinistično življenje žal zaključil zelo zgodaj — jeseni leta 1982 ga je ubil padajoči kamen v južni steni Anapurne. Do takrat je imel ta veliki angleški talent v žepu že prvenstveni smeri na himalajska lepota Daulagiri in Changabang, obe v navezi s slovitim Poljakom Kurtyko. MacIntyrejevo zgodbo in novorojeni slog hitrega in lahkega alpinizma, ki je rasel z njim, je v knjigi *One day as a tiger* popisal njegov soplezalec John Porter.

Mali Dru

Le šest dni po uspešnem vzponu v Grandes Jorasses je Tom že stal na vrhu Malega Druja. Vse pa ni teklo gladko. Pri prvem poskusu ga je izpod stene pregнал močan veter, a se je v dolini zadržal le en dan. Steno je po smeri Allain–Leninger zmogel v pihih osmih urah. V zadnjih raztežajih in na sestopu ga je spremljalo precej slabo vreme, ki pa se je do noči, ko se je izmučen vrnil v šotor, že izboljšalo. Prva plezalca, Pierre Allain in Raymond Leninger, sta 800-metrsko smer zmogla v dveh dneh ob koncu julija 1935, istega leta pa dodala še nekaj prvenstvenih vzponov, med drugim tudi v južni steni La Meije. Sploh Allain je še dandanes bolj znan kot izumitelj moderniješe plezalne opreme (npr. aluminijasta vponka) in eden prvih, ki so se resneje preizkušali na balvanih v Fontainebleauju.

Eiger

In le malo zime je ostalo za dokončanje projekta, pred Tomom pa je bila še najvišja in najzloglasnejša stena. Pred uspešnim vzponom četverice v postavi Heckmair, Kasperek, Vörg in Harrer leta 1938 je zahtevala desetine žrtv mladih in zagnanih alpinistov. Kljub teži zgodovine in iztekajočega se časa je

19. marca, kljub utrujenosti in slabšemu počutju, uspešno izplezal na vrh Eigerja in še isti dan sestopil. Za Klasično smer je potreboval zgolj neverjetnih pet ur in pol. Plezal jo je prvič.

Zvezde in nevihte

Veliki projekt je mladi Britanec poimenoval Zvezde in nevihte (Starlight and Storm), zanj pa dobil navdih v istoimenskem knjižnem prvencu matadorja francoskega povojnega alpinizma, Gastona Rébuffata. Slednji je bil sploh prvi človek, ki je zmogel vseh šest velikih opisanih severnih sten. Svoj podvig je javnosti predstavil prav v omenjeni knjigi. Prva na svetu, ki je vseh šest sten zmogla v eni sezoni, pa je bila angleška alpinistka Alison Hargreaves. Ženska, ki je prehitela vse moške, je stene *obdelala* med poletjem 1993. Njeno ime ni neznanka v plezalnem svetu. Le dve leti pozneje je namreč postala prva Zemljanka, ki je v solo vzponu brez pomoči kisika zmogla na najvišjo goro sveta. Istega leta je želela še na K2 in Kangčendzengo. Po majskem uspehu na Everestu je na hitro odpotovala v domovino k družini in se nato vrnila pod K2. 13. avgusta 1995 je s soplezalcem dosegla vrh, na sestopu pa končala življenjsko pot v hudem poslabšanju vremena.

Tom pravi, da je del energije in strasti za projekt dobil tudi z njene strani. Med plezanjem je bila z njim. Bila je — njegova mama.

Novice je pripravil
Nejc Pozvek.

ŠPORTNO-
PLEZALNE
NOVICE

Odlični vzponi Janje Garnbret

15-letna Janja se je med zimskimi počitnicami dvakrat udeležila dvodnevnih priprav v skali v sklopu slovenske mladinske reprezentance. Naporni treningi na začetku sezone so takoj obrodili sadove, saj je Janja v Pandori preplezala svojo prvo 8b na pogled (smer Avatar) in po nam dostopnih informacijah postala druga najmlajša športna plezalka na svetu, ki ji je uspel takšen podvig. Pred njo je to uspelo le Francozinji Charlotte Durif, ki je pri štirinajstih letih uspela v smeri Qu'elle était verte ma vallée v francoskem plezališču Les Gorges du Tarn.

Velika Cina

Tom je plezalno odisejato začel v Dolomitih. Ob koncu decembra, ko nas je večina na toplem premlevala leto, se zabavala in raznišljala, kaj še kupiti za pod smrečico, je fant prezebal noč nekje pod vrhom Velike Cine, saj mu v večernem mraku ni uspelo najti sestopa. 22. decembra, drugi dan plezanja, je stopil na vrh po preplezani smeri Comici–Dimai in se vrnil v dolino k svojim sopotnikom in spremljevalcem. Danes veliko klasiko v strmi steni so v dveh dneh avgusta 1933 zmogli trije (in ne zgolj dva, kot bi lahko napačno sklepali po imenu smeri) italijanski plezalci, začetniki t. i. dobe VI. stopnje. S slovitim Tržačanom Emilom Comicijem sta takrat sile združila še domačina, brata Angelo in Giuseppe Dimai.

Piz Badile

Mladi Britanec je nadaljeval na zahod in se ustavil na švicarsko-italijanski meji pod še eno slovito goro — Piz Badile. V načrtu je imel Cassinovo smer. Njegova severovzhodna stena je razdevičenje dočakala sredi julija 1937. V epskem vzponu so takrat združili moči sloviti italijanski alpinisti Cassin, Esposito in Ratti, ujeli navezo Molteni–Valsecchi iz Coma, ki sta plezala pred njimi, ter skupaj z njima po treh dneh izplezali na severni greben. A sestop se je v slabem vremenu zelo zapletel in končal tragično — Molteni je omagal že na vrhu, Valsecchi pa tik preden so dosegli kočo na južni strani gore. Tom je prvi dan, 6. januarja, priplezal do police, kjer je Cassinova ekipa preživela drugo noč v steni, udobno bivakiral, drugi dan pa izplezal na vrh, ga prečil in sestopil po južnem grebenu. Za pot do doline je potreboval še dodaten dan.

Matterhorn

Pred vnovičnim premikom na zahod je Tom za odmor od projekta zašel še v dolomitsko skupino Rosengarten, kjer je hitro opravil s klasiko Aste–Stenico v Cima dei Mugoni. Sledila je pot v Cervinio, od koder je s prijateljem v zelo vetrovnem vremenu pristopil pod Matterhorn. Ker je to dospel prvič, je uvodoma do vršne glave opravil pristop po normalni smeri, nato pa se spustil do šotora pod steno. Že naslednje jutro, 10. februarja, je v mrzlem vremenu vstopil v Schmidtovo smer in bil v slabih treh urah na vrhu. Na sestopu je znova srečal podporno ekipo. Spominimo, da sta prvega med zadnjimi tremi problemi Alp že leta 1931 zmogla bavarska brata Franz in Toni Schmidt. Pod goro sta iz Münchna prikolesarila, prav tako seveda tudi domov, leto pozneje pa bila za vzpon odlikovana z olimpijsko medaljo.

Grandes Jorasses

Končno je v začetku letošnjega marca fant le prišel v Chamonix. Še prej je pred predorom zavil desno v breg in si 6. marca na kočo Boccalette odnesel nekaj hrane in pijače, ki mu je prav prišla med sestopom. Naslednje popoldne je s prijateljem na smučeh dostopil iz Montevera na kočo Leschaux, dan pozneje pa v popoldnevu opravil s klasiko Colton–MacIntyre v Grandes Jorasses. V smeri, ki je prej ni poznal, prav tako tudi ne stene, je naletel na dobre razmere, le zadnji raztežaji so imeli komaj kaj ledu. Po dobrih treh urah plezanja je popoldne v mokrem snegu začel s težkim sestopom v Val Ferret, kjer je padel očetu v objem. Še nekaj zanimivosti o smeri in prvih plezalcih: Nick Colton in Alex MacIntyre

Hkrati s preplezano 8b na pogled je Janja v tem delu priprav še enkrat "presenetila" in v drugem poskusu preplezala smer Scrat (8c), ki je njena najtežja preplezana smer do zdaj. V drugem poskusu je preplezala tudi 90 days (8b). V prvem delu priprav je preplezala smer Neytiri (8a) na pogled, Rocket Max (8b) v drugem poskusu, Snoop Boggi Dog (7c+) na fleš in Powder war (7c) na fleš. Tako je članica slovenske mladinske reprezentance ponovno potrdila, da velja za eno najbolj perspektivnih športnih plezalk na svetu.

Priprave slovenske reprezentance

Najboljši slovenski tekmovalci v balvanskem plezanju so sklop zahtevnih priprav na novo tekmovalno sezono v svetovnem pokalu opravili v francoskem Fontainebleauju. Najtežji problem, L'illusion du choix (8B), je preplezal Jernej Kruder. Gre za tretji vzpon v tem problemu, ki ga je lani kot prvi preplezal Nalle Hukkataival. Kruder je opravil še tri vzpone z oceno 8A v problemih Synapses, Magic Circus (oba v drugem poskusu), Le Toit du Gréau in Tigre et Dragon. Kruder je pred tem konec februarja obiskal balvanski področji Chironico in Cresciano v švicarskem kantonu Ticino. V dveh dneh in pol mu je kljub slabšim razmeram uspela zelo dobra serija vzponov. V Chironicu je zelo hitro preplezal problem Conquistador Direct (8B). Nato se je preselil v Cresciano in tam uspel v problemih La

prue (8B), Un Ange Avec des Cornes (8A+), Dreamtime Stand (8A+) in Petit pas tapen (8A). Izredna serija vzponov v Fontu je uspela tudi Domnu Škoficu. Uspešen je bil v treh problemih z oceno 8A+, Big Dragon, Gecko in Karma. Od štirih preplezanih problemov z oceno 8A je bil v Tigre et dragon uspešen na fleš, La Balance Sans je preplezal v drugem poskusu, uspel pa je še v problemih La Berezina combo assis in Neverland. Poleg tega je na svoj seznam vzponov vpisal še dva problema z oceno 7C+ in pet z oceno 7C. Zelo uspešen je bil tudi Jure Bečan. Preplezal je probleme Gecko stand in Karma (oba 8A+), La berezina carnage combo assis, La Balance, Rainbow rocket, Fatamorgana, Big dragon, Tigre et dragon in Le toit du greau (vsi 8A) ter Cent pois et sans reproche (7C) na fleš in Controle technique (7C+). Najmlajši član moškega dela reprezentance Gregor Vezonik je prav tako posegel po balvanskih problemih osme težavnostne stopnje. Uspešen je bil v La balance (8A), Tigre et dragon (8A), Berezina carnage (7C+) ter La guala (7C+), preplezal pa je še dva balvana z oceno 7C. Ženski del reprezentance je zastopala Julija Kruder, ki pa ni bila najbolj zadovoljna z izkupičkom. Preplezala je probleme Gargant assis (7B+/C), La Baleine (7A+) na fleš, Zip (7B+/C), Rataplat (7B) in L'Angle Ben's (7A+).

Novice je pripravil
Peter Mikša.

PISMA BRALCEV

Informacije

Marjan Bradeško nas je v 11. številki *Planinskega vestnika* popeljal med trte in burjo ter zapisal, da informacije dobimo v TRG Vipava in TIC Ajdovščina. Kaj pa tisti, ki jim elektronska pošta ni dostopna? V Vipavi, ko pridemo na Glavni trg, z nosom udarimo v TRG. Ima kar prijazen odpiralni čas, v sezoni je še podaljšan z množico prospektov o Vipavski dolini in še celo o ostali Sloveniji (seveda tudi o okolici Ajdovščine). V Ajdovščini pa je drugačna pesem. TIC je umeščen v Hišo mladih – Mladinski center, ki je dober kilometer daleč od centra. Na vstopu v Center ni nobene vidne table in če greste v bar Hiše mladih, vas bo prijazna točajka napotila po hodniku pred vrata, na katerih ni informacije o obratovalnem času. TIC je skrit kot kakšna ilegalna partizanska tiskarna. Ker pa poti po vipavskih gričih vodijo večinoma po obljudenih krajih, je najbolje, da se držite tiste: Karto čitaj, seljaka pitaj! (Berl karto, kmeta vprašaj!) Moram povedati, da sem na lastno pest iskala ajdovski TIC in sem ga našla precej težje kot planinsko kočjo v megli.

Nada Kostanjevic

PREBRALI SMO

Giants of the Himalayas

Viki Grošelj

Komaj leto dni po prvi izdaji Grošljeve monografije *Velikani Himalaje* v slovenskem jeziku je izšla angleška verzija, *Giants of the Himalayas*, v odličnem prevodu Mimi Marinšek Jezernik; angleški jezikovni pregled je opravila Margaret Davis. Vsekakor je izid tudi lep dosežek Planinske založbe, ki je neverjetno hitro poskrbela še za ponatis v tujem jeziku. Upam, da bodo s tem prevodom naši alpinisti in drugi, tako ali drugače povezani z alpinizmom oziroma himalajizmom, lažje predstavljali dosežke naših alpinistov zainteresirani tuji javnosti. Škoda, ker so bralci slovenske izdaje prikrajšani za spremenjeni uvodni navedek

pri poglavju o Lhotseju. Namesto citata prvopristopnika Ernsta Reissa, običajnega za te višine, se v angleški izdaji pojavi mnogo zanimivejši in bolj napet odlomek Ryszarda Pawlowskega, soplezalca Jerzyja Kukuczke tistega usodnega dne v južni steni Lhotseja.

Mire Steinbuch

PLANINSKA ORGANIZACIJA

Dejavnosti Planinske zveze Slovenije

Peta seja Upravnega odbora Planinske zveze Slovenije (UO PZS), ki je bila 5. marca na lgu, je bila v znamenju 120-letnice *Planinskega vestnika* in priprav na letošnjo Skupščino PZS, ki bo v soorganizaciji PD Lisca Sevnica 11. aprila v Sevnici. Med drugim so potrdili vsebinsko in finančno poročilo PZS 2014, okvirni vsebinski in finančni načrt 2015, sprejem novega Častnega kodeksa slovenskih planincev, rok za sprejem programskih vodil PZS, odprtje nove, zelo zahtevne planinske poti Cirje–Tončkov dom na Lisci, podaljšanje mandata izvršnega odbora Komisije za gorske športe PZS ter za člana skupnega odbora PZS in GRZS Gore in varnost imenovali Jožeta Bobovnika (PD Fram).

V začetku marca je PZS objavila podatek o številu članov v letu 2014. V 283 planinskih društvih in klubih, članicah PZS, je bilo včlanjenih 53.975 članov, 1184 manj kot leto poprej (55.159). Največ članov, skoraj desetina vseh, je v Savinjskem meddruštvenem odboru planinskih društev (MDO PD), ki je tudi najbolj povečal članstvo v primerjavi z letom 2013. Vsa društva so pozvali k izpolnitvi spletne ankete, k sodelovanju v javni obravnavi predloga sprememb in dopolnitev Zakona o prostovoljstvu, obvestili so jih o spremembah pri gotovinskem poslovanju društev ter jih povabili k dopolnitvi predlogov sklepov Skupščine PZS 2015.

Sredi marca so se v prostorih PZS srečale podpisnice *Dogovora o sodelovanju na področju trajnostnega razvoja in pri skupnih prizadevanjih varovanja in ohranjanja biotske raznovrstnosti*, ki je bil novembra 2011 sklenjen med Planinsko, Ribiško, Lovsko, Turistično, Čebelarsko in Kinološko zvezo

Slovenija hodi

Z namenom spodbujanja in razvijanja pohodništva kot turističnega produkta smo se združenje Pohodništvo&kolesarjenje giz ter destinacijske turistične organizacije dogovorili o vzpostavitvi serije prireditev na temo pohodništva. Te naj bi združevale spoznavanje pohodniških destinacij, tradicije in kulinarike teh regij. *Slovenija hodi* združuje prireditve pohodniških festivalov na več destinacijah pod eno streho. Z usmerjeno enotno promocijo povečuje tako število domačih in tujih obiskovalcev (nočitev, namestitev) kot tudi zanimivost in usmerjenost ponudbe pohodniških destinacij.

Za posamezne organizatorje pohodniških dnevo, ki se promovirajo pod enotno blagovno znamko *Slovenija hodi*, velja nekaj osnovnih kriterijev:

- prireditev traja najmanj od dva do tri dni,
- ponudba vodenih in nevedenih pohodov,
- ponudba plačiljivih pohodov,
- tržni paketi, ki poleg vodenja vključujejo še druge dogodke,
- po možnosti vključitev odsekov daljinskih poti (Slovenska planinska pot, Via Alpina, Alpe Adria Trail, E6, E7 ...),
- organizacija strokovnega dela festivala s področja pohodništva oz. raznih predavanj,
- predstavitev ponudbe, opreme.